

Långvarig skuldsättning stort problem för äldre

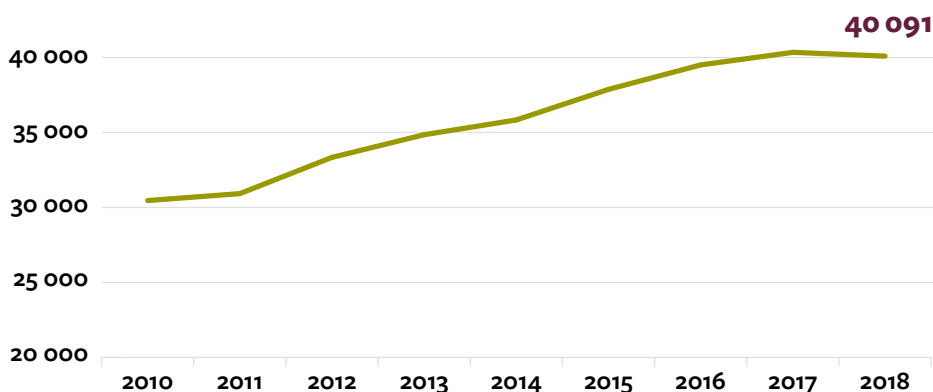
I slutet av 2018 hade drygt 40 000 pensionärer skulder hos Kronofogden. En ny analys visar att en majoritet i gruppen 65 plus har varit registrerade hos myndigheten i mer än 20 år. En annan oroande utveckling är att allt fler pensionärer över 80 år får sin första skuld hos Kronofogden.

Antalet skuldsatta pensionärer ökar – de flesta har varit registrerade hos Kronofogden i många år

Antalet skuldsatta pensionärer har ökat stadigt mellan 2010 och 2017 för att under 2018 minska något. Samtidigt har det totala antalet skuldsatta minskat till den lägsta nivån på 27 år. Ökningen bland äldre fram till 2017 kan, enligt vår analys, inte förklaras av att pensionärerna har blivit fler eller att de får det sämre när de går i pension.

Orsaken till att fler äldre är skuldsatta beror, enligt analysen, på att de ofta har haft skulder hos Kronofogden i många år. De hör till en generation som i vissa fall bär med sig ett skuldbagage ända från den så kallade 1990-talskrisen. En bidragande orsak till den marginella minskningen av antalet skuldsatta pensionärer förra året var att fler beviljades skuldsanering.

Antal skuldsatta över 65 år

KORTA ANALYSER 2019:1 Kronofogdens analysenhet

Korta analyser är en rapportserie från Kronofogden som presenterar aktuell statistik och analys i ett kort format. I slutet av rapporten finns länkar om du vill läsa mer.

53%

av pensionärerna med skulder hos Kronofogden har haft skulder i mer än 20 år

2 397

pensionärer beviljades skuldsanering 2018

Pensionärer har nästan dubbelt så stora skulder som de under 65 år. En stor del av skulden är räntor.

Medianskulden för pensionärer är nästan dubbelt så hög som medianskulden för dem som är yngre än 65 år. Det beror på att många i gruppen 65 plus har varit registrerade hos Kronofogden under lång tid. De som redan har skulder har ofta svårt att betala sina löpande räkningar. När de inte kan betala så växer skulderna kontinuerligt på grund av räntan, som ofta är mycket högre än för ett vanligt banklån. Det är inte ovanligt med räntor på mellan 10 och 20 procent.

Pensionärerna var tillsammans skyldiga cirka 18,2 miljarder kronor i slutet av 2018. Cirka 80 procent var skulder till företag eller enskilda individer – 58 procent av skuldbeloppet var räntor och avgifter.

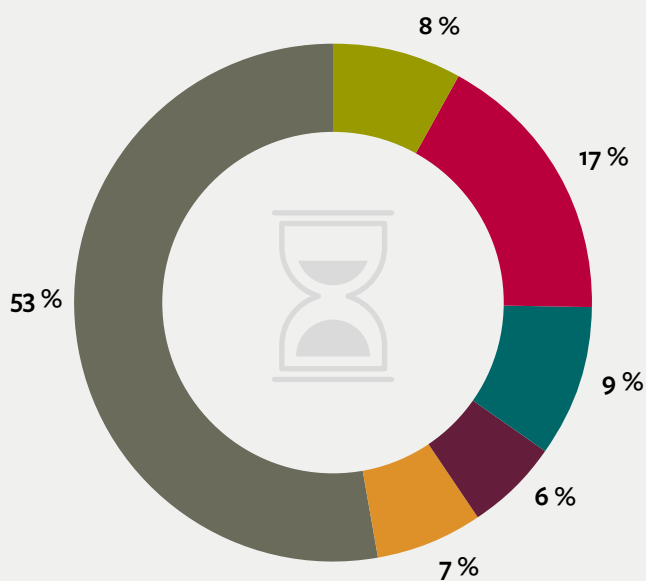
De stora skulderna innebär, tillsammans med den långvariga skuldsättningen, att många pensionärer skulle kunna få skuldsanering. Tidigare analyser har visat att drygt 12 000 personer som är 65 år eller äldre kan ingå i gruppen som har möjlighet att få skuldsanering.

92 900 kr
medianskuld för
personer **över 65** år

50 500 kr
medianskuld för
personer **under 65** år

8,2
miljarder kr
av pensionärernas
skulder är obetalda
räntor

Så länge har gruppen 65 plus haft skulder hos Kronofogden

Senaste år 1-5 år 6-10 år 11-15 år 16-20 år >20 år

Dold grupp på 28 000 pensionärer som lever under fattigdomsgränsen

Tidigare mätningar har visat att många äldre i Sverige har relativt låg ekonomisk standard. Enligt Pensionsmyndighetens rapport "Äldre med låga inkomster" (2018) hade cirka 245 000 personer över 65 år disponibla inkomster under den relativa fattigdomsgränsen (12 100 kronor per månad) år 2017. Detta motsvarar cirka 12 procent av alla i gruppen 65 plus.

Vår analys visar dock att det finns fler äldre som lever under den relativa fattigdomsgränsen. Cirka 21 500 personer över 65 år hade en pågående löneutmätning i slutet av 2018. De syns inte i andra mätningar baserade på disponibel inkomst, trots att de har lika små ekonomiska marginaler som andra med låga inkomster. Utöver dem som har löneutmätning finns ytterligare cirka 6 800 personer över 65 år som har skuldsanering.

Sammantaget visar vår analys alltså att det finns en dold grupp på drygt 28 000 personer över 65 år som inte har uppmärksammats i andra mätningar av äldres inkomster och levnadsförhållanden. Dessa personer har dessutom levt under knappa ekonomiska förhållanden i många år, ibland i decennier. Tidigare forskning har påpekat att långvarig skuldsättning bland annat leder till försämrad hälsa och ökade kostnader för samhället.

Äldre pensionärer som får sin första skuld är extra utsatta

En oroande utveckling är att allt fler pensionärer över 80 år fått sin första skuld hos Kronofogden de senaste åren. Dessa personer är en särskild riskgrupp. Det är tydligt att ökande ålder innebär en förhöjd risk för att inte klara av att hantera sina löpande räkningar, speciellt för dem som lever ensamma och saknar stöd från omgivningen.

Ofta är skulden ett mindre belopp, till exempel en obetald tv-avgift eller sjukvårdsrelaterade kostnader. Men för dem som har levt på en låg pension i många år kan extrakostnaderna för en bortglömd räkning leda till att pengarna inte räcker till och skulderna skickas till Kronofogden. Med stöd från omgivningen skulle många av dessa personer klara sina betalningar och därmed undvika Kronofogden helt och hållet.

Långvarig skuldsättning leder bland annat till försämrad hälsa och ökade kostnader för samhället.

2 983

personer över 80 år som är bosatta i Sverige har skulder hos Kronofogden

Ökande ålder innebär en förhöjd risk för att inte klara av att hantera sina löpande räkningar, speciellt för dem som lever ensamma och saknar stöd från omgivningen.

Viktigaste resultaten

- Antalet skuldsatta personer över 65 år ökar, de flesta har haft skulder hos Kronofogden i många år.
- Pensionärer har nästan dubbelt så stora skulder som de under 65 år. En stor del av skulden är räntor.
- Löneutmätning eller skuldsanering är vanligt bland äldre med skulder. Dessa personer är en dold grupp som inte har uppmärksammats i andra mätningar baserade på disponibel inkomst bland äldre.
- Allt fler pensionärer över 80 år har fått sin första skuld hos Kronofogden de senaste åren. Med stöd från omgivningen skulle många kunna undvika att skulder skickas till myndigheten.

Kontakt

Presstjänst

010-578 98 10

Författare

Mehmet Üye

Analytiker och forskningssamordnare

Johan Krantz

Analytiker

OM ANALYSEN

Analysen genomfördes i mars 2019. I underlaget ingår uppgifter om skulder för personer som är 65 år och äldre för perioden 2010–2018. I analysen har dödsbon exkluderats. Som ett komplement till analysen finns uppgifter på läns- och kommunnivå som visar antalet skuldsatta, antal personer med löneutmätning och medianskuld. Du hittar statistik och lästips i rutan ”Källor och mer att läsa”.

Källor och mer att läsa

Kronofogdens analysdatabas Wintl

Pensionsmyndighetens rapport

[Äldre med låga inkomster](#)

Stöd och vägledning på Kronofogdens webbplats

[Stöd och vägledning](#)

Information om löneutmätning

[Löneutmätning | Kronofogden](#)

Information om skuldsanering

[Kronofogdens information om skuldsanering](#)

Statistik på Kronofogdens webbplats

[Statistik om skulder](#)

Kronofogdens öppna data

[Öppna data på Kronofogden](#)